

F 15
1909

იუმორ. ალმანახი

26 58

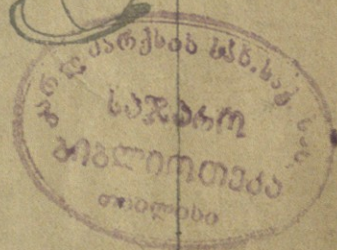

ეშმაბის მათრახი

ალმანახი გამოდის მაშინ, როცა ეს მოსახერხებელი იქნება გამომცემლისათვის. ხელის-მოწერა არ მიიღება. დასაბეჭდი მასალები გამოიგზავნება შემდეგ ადრესზე: Типография Т-ва «Шрома» для Алманаха.

F1197

с.с.

О. И. ШИКИ

კარლო ჩხეიძე და გეგეჭკორი, დუმაში მივლენ, რომ მოსპონ ჭორი. (იხ. მე-4 გვ.)

ამონაკვეთი.

სალამო არის.
 ცა უღრუბლო მოწმენდილია,
 მაგრამ არსად ჩანს
 ღამის მნათი პირბადრი მთვარე,
 მხოლოდ კაშკაში
 ვარსკვლავები დაციმციმებენ,
 საზარი ბნელით
 მოკუთლია მთლად არე-მარე.
 დიდი ქალაქი
 ელექტრონით განათებული,
 ისევ მოძრაობს,
 სავსე არის ხალხით ქუჩები,
 აქ „განცხრომის ძე“
 დასეირნობს გულ-მხიარული,
 იქ მძიმე ტვირთს ქვეშ
 მწარგთ კვენსენ „შრომის შეილები“.
 ჩუ! დიდ დარბაზში
 როიალმა დაიგრაილა...
 ჩუ! ქოხებიდან
 გამოისმა გლოვისა ზარი:
 იქ იმ დარბაზში
 ნეტარება გამეფებულა
 აქ ამ ქოხებში—
 გაქირვება გულ შესაზარი!
 ჰოი, ცხოვრებავე,
 უკულმართო, დაუნდობელო,
 როდემდის უნდა
 იმტარვალო ასე, ამგვართ,
 ერ.ი ახარო,
 ანეტარო, ამხიარულო,
 ათასი სტანჯო,
 ცხარე ცრემლი ადინო ღვართა?!
 ვ. რუხაძე.

კითხვა-პასუხები.

კითხვა 1.

თქვენო მალალ ყოვლად უსამღვდელოესობავე, ღირსო მამაო, ეშმაკო!
 მრევლისა და კრებულისაგან განდევნილია მონა შენი, მოგმართავ შენ გულწრფელი თხოვნით, ყოველთა გულთა მხილათ და გვედრები მამცნო: მრევლისა და კრებულისაგან განდევნილ განრისხული აგერ ათი წელიწადია დაქპრივდი გაუფრთხილებლობისა ჩემისა გამო. პირველი ცოლისაგან დამრჩა მხოლოდ 13 შვილი, რომელთაგან თერთმეტი მხევალია, ხოლო ორი მონა უფლისა. მიუხედავად ამისა ძლიერ დამწუხრებულ არს გული ჩემი განრისხული მრევლისა და კრებულისაგან. მაქვს თუ არა უფლება, ყოვლად სახიერო, კვალად წარვსდგე წინაშე უფლისა მხევალითა მარცხენით ჩემისა მდგომარითა და ქორწინებითა ამით განვამხიარულო მრევლისა და კრებულისაგან განრისხული გული ჩემი.
 მოძღვარი უგრეხელის წმინდის ანთიმოზის ეკლესიისა და მონა შენი კვიზიკიპრატორი.

პასუხი.

ღირსეულო შვილო ჩემო, ღირსო მამაო კვიზიკიპრატორ!
 მძიმე არს მდგომარეობა შენი მრევლისა და კრებულისაგან განრისხულისა, თანაც ქვრივისა და წვრალ-შვილისა. მაგრამ სახიერო შვილო ჩემო მე არა მაქვს საშვალეობა დავეხმარო გასაქირსა შენსა. ხოლო მიგასწავლი ვექილისა „მანდარინისა“ მიმართ, რომელი განაგებს საქმეთა ამის მაგვართა.

მარადის შენი მუშაპი.

კითხვა 2.

თქვენო მალალ-კეთილშობილებავ ბ.ნო ეშმაკო!
 მაქვს პატივი მოგახსენოთ ორიოდ სიტყვა გასაქირისა შესახებ ჩემისა. ძმათა ჩემთა გამრისხეს და უქადურნა მთავრობამაც სამართალში მიმცა თითქო უფლებათა გადაქარბებისათვის.
 თქვენო აღმატებულებავ! მე არა მყავს მადლიერი არც გლეხი, არც აზნაური არცა სამღვდელი და მით უმეტეს არცა მუშათა პროლეტარიატი. ვგრძნობ თავსა ჩემსა უწმინდეს ყოველთა ბოქაულთა, მაგრამ მაქვს აგრეთვე მცირედი მოღვაწეობაცა, რომელსაც დღეს დანაშაულში მითვლიან. გთხოვთ მომისმინოთ თქვენო აღმატებულებავ და წამალი დამდოთ. მყავს დაკარგული არა უმეტეს 360 კაცი, მოკლული მხოლოდ 18 კაცი; ქრთამი ამიღია სულ უმნიშვნელო, — ორმოცი ათასი ქანქარი; დამიწვავს 70-მდე სახლი; გამიუპატიურებია სულ რაღაც 6 ქალი (ამათში ერთი 80 წლისაც), დამიხრჩვია სამი უკანონო ბავშვი, მომიპარავს 27 ცხენი (ერთი თვით გუბერნატორისათვისაც) გამიკეთებია არა უმეტეს 600 პოდლოვისა, შემიკამია 12000 მ. საზოგადო ფული და სხვ. და სხ. და სხ.
 აი ამ უბრალო საქმეებში მთავრობამ დაინახა უფლებათა გადაქარბება და მომელის სკამი დამნაშავისა. მუხლ-მოდრეკითა გთხოვთ, თქვენო აღმატებულებავ შეხვიდეთ ჩვენს უდანაშაულობაში და დაგვიფაროთ მოსალოდნელი მსჯავრისაგან.

სრაგულეთის უჩასტკის ბოქაული გიორგი პირშაპინანი.

პასუხი:

ძვირფასო ბოქაულო, გიორგი პირშავიანო!
 მესმის თქვენი გაქვირებული მდგომარეობა და აგრეთვე სრული თქვენი უდანაშაულობა, მაგრამ მე ბედშავს არ ძალმიძს გამოგიწოდოთ თქვენ ხელი დახმარებისა. მე შემძლია მხოლოდ მიგასწავლო ჩვენს ძვირფას მეგობარსა და განს-

წავლულ ვექილ გიორგი მგაზაფასთან. თუ ღომი არ გიკამიათ ერთათ, სახელის მოზიარენი მაინცა ხართ და უბრალოთ არავის დააჩაგვრინებს თქვენს თავს.
 მარადის თქვენი მუშაპი.

ცისკარს.

იყო ღამე უმთვარო,
 წყვდიადი სამწუხარო,
 შენ კი, სატრფოვ გულისა,
 მთის გაღაღმა თუ ხარო!
 თითქოს ჩემი ისმინა,
 ცის ძირს ნახათ შესცინა
 და მყის დაბლა წყვდიადმა
 საზარლად დაიგმინა!
 შენ, სინათლევ, რის ხარო?
 მითხარი, თუ მზის ხარო!
 მე შენ გეტრფი, შენ გეტრფი,
 მშვენიერო ცისკარო!..
 თითქოს—„ღიახ, ღიახო!“
 ცას ფრთა უფრო შეახო.
 მაშ, ათრთოლ-აკანკალდი,
 უკუნეთის წიაღო!
 ცას კიდე ატკერცოდა,
 მთას სპეკალი ეწოდა,
 და ირგვლივ დილის პირის
 ყრიაშული ისმოდა!
 ჰოი, შვების ისარო!
 სხივო, მართლა მზის ხარო?!
 მე შენ გეტრფი, შენ გეტრფი,
 მშვენიერო ცისკარო!..
 ნ. ზომლეთელი.

მოხსენება თფილისიდან.

საზოგადოთ ცნობილია, რომ მიძინება შეფერის მას, ვინც ასე თუ ისე კმაყოფილია თავისი ცხოვრებით. მაგრამ არსებული წესი კმაყოფილს ახტუნავებს და უკმაყოფილოს მიადინებს. და აი, — დაგიფიცავთ ტარტაროზს, სრულგებობით არ არიან კმაყოფილნი თამბაქოს ფაბრიკის მუშები. — მაგრამ მათ მაინც მიიძინეს „ძილითა მართლისათა“. მიიძინეს და კავშირმაც მათმა განუტევა სული... განუტევა მშვიდათ, წყნარათ, ყველასაგან გაუგებრათ... როდის ეღირსებათ ხელახა-

ლი გამოღვიძება აღნიშნულ მუშებს, რო-
დის მიხედვებიან დანაკარგის საჭიროებას,
ეს ალბათ ხაზინისა და ეშმაკის მათრა-
ხის მოქმედებით განისაზღვრება.

* *

მანამდე კი აუცილებლად უნდა გაგა-
ცნოთ ის წერილი, რომელიც თფილი-
სის რკინის გზის დებოდან მივიღე...

ჩვენი დებოს ტოკრები ისე გატაცე-
ბულნი არიან აკორდით, რომ გარეშე
იმისა აღარაფერი ახსოვთ; არ უჯერებენ
მუშების არც წინადადებას, არც რჩევას
და კვლავ განაგრძობენ ამ სასახლო სა-
ქმეს. ამიტომ, გვიშველეთ რამე, თუ „ეშ-
მაკი“ არა, შენ მაინც აუცილებლათ მო-
დი, მათრახით თანა და დატრიალდი ყო-
ჩაღათო“.

დიდის სიაპოვნებით!

* *

დიახ, დებოს საქმეს როგორც იქნება
მოვაწყობთ, მაგრამ სად ვნახო ნეტავი
ის შანტისტი... უკაცრავათ, არტისტები,
რომლებიც გასულ ხუთშაბათს „რენე-
სანსის“ თეატრში თამაშობენ „მშვენიერ
პიესას“, „არსებობისათვის ბრძოლა“-ს,
რომლის წარმოდგენის ნებას, მართალია
ავტორი არა რთავს (იხ. „ჩვენი ხმა“),
მაგრამ ეს დალოცვილები, „რაც უნდა
ცუდი ამინდი იქნეს“, მაინც თამაშობენ.
სად ვნახო მათი „რეჟისორი“, ბ. კონ-
სტანტინე მქედლიშვილი, განთქმული
შანტისტი... უკაცრავათ, არტისტი და
სხვანი და სხვანი, რომ იმ სიყალბისთვის,
რომელსაც ისინი არა თუ ეხლა, არამედ
დიდი ხანია, ჩაღიან, ზურგი ზორბათ
ავუცხელო?! მაგრამ, არაფერია!

არა არის ბოროტება,
რომელიცა დაიფაროს,
არ იქნების დამნაშავე—
ამ ჩვენ მათრახს დაემალოს...

* *

რაკი არტისტებზე ჩამოვარდა ლაპარა-
კი, ერთს ვიკითხავ: რა ემართება ნეტა-
ვი ჩვენი სახალხო სცენის მოყვარეთა
დასს, რომ ამ ბოლოს მთლად მიიძინეს?
ამ დალოცვილებმა „საღლეგრძელოთი“
დაიწყეს და შესანდობრივ ათავებენ!..
არა, ამას ნუ იზამთ, ბატონებო, თორემ...
თორემ... თორემ, რა—სირცხვილია!..

მათრახს არ გაკადრებთ ჯერ-ჯერობით,
მაგრამ თუ საქმე არ გააუმჯობესეთ, მა-
შინ ვერც ამის პირობას მოგცემთ...

მაშ, ფრთხილათ! მეტი ცდა და დაკ-
ვირვება!..

ეშმაკის მოციქული.

უანიუხვა.

(ს. ქვარიანის მგოსნურ მოღვაწეობის უყურად-
ღებობის გამო.)

ექს-ისტორიკოსს, ეშმაკო,
ცოტა რამ დავიწყებია,
ქვარიოსანზე წერისას
მგონი მასალა კლებია.

რათ არ ახსენა მგოსანის
დიდათ ცნობილი „სიმები“,
ან „ანჟელინა“... ქართველის
ხალათში ჩანაძინები?..

რათ დაივიწყა „ვიზიტი“,
ფშვიად ნატაშას ლოგინი?
უტანსაცმელო ქალები,
ან კიდევ ბულბულთ სლოკინი?*

ეშმაკუნა.

გარეთ კახელი გლეხები.

(სცენა ავლაბრის მოედანზე).

პირ. გლახი, გამარჯობა სოსი!

მეორ. გლახი. გაგიმარჯოს თედო! კი ხანია
ქალაქში იდგომილები, ერთი კვირაა სოფელში
ვერა გხედამ.

პირველი. ერთი კვირაა ძმაო; შენ როდის
ჩამოხველ.

მეორე. მენა? მე დღეს.

პირველი. კაცო! მართლა მოგვივიდენ რა-
ღაც პროტიგმელნიცა ტარშინები?

მ. მოვიდენ ძმაო და მანგრე?! რაც ნამამასახ-
ლის ნაგზირალები იყვენ სულ ერთად შეეგებენ,
ცათა ფრენას მოვიკიდენ- ნასალდატრები ხომ პაპ-
პაპ, ე ჰე ჰევე!

მ. მაშ წამოყვეს ფეხები მევახზე მევახზეებმა
არა?

მ. ჰაი ჰაი რომ წამოყვეს. ჯერ გართაც არ
გამოდიოდა, მაგრამ მივიდენ შავ-ჩოხიანი პამ-
პულეები და მოახსენეს: მშვიდობა იყოს კნიაზო
შენი აქ მორძანებაო და მუჟა-მუჟა იპპალნი-
ტელი ლიპტები გადასცეს. იმანაც გადისო ულ-
ვაშებზე ხელი...

მ. აკი თავდაბალი კაციაო!

მ. თავდაბალია მა რა! აი ი ლიპტები სულ
მან უნდა ჰკრიბოს.

მ. საქმეს მოვლა უნდა ძმაო, მოვლა!

მ. მოვლა კი არა და მეტიც. მაგრამ რაღას
მოუვლი... თუ რამე თქვი ვაი შენ, თუ არ თქვი
მაშინაც ვაი შენ. ცოტა თუ მიგამსგავსეს ერთო-
ბის დროისას, კახ, ჭუხ, ბრაახ, ბრუხ...

პირ. ხარჯებსაცა ჰკრეფამენ?

მეორ. კრეფამენ მა? კრეფამენ კი არა იტა-
ცებენ. ისეთი წივილ-კივილია პატარძლებისა, რომ
ალა ხანს მოეწონება.

პირმ. მე გამოვიპარე იცი? ე ოხერი ერთი
ბოკა ღვინო ჩამოვიტანე: გაყიდი, ხარჯებს
მივცემ მეტი; შენც არ მამიკდე. საცა დავდგი
ვნახოთ ხან ვინ მიშლის, ხან ვინ. ე ოხრის ტი-
ალმა გარადოებმა ხომ სულ ძალა წაიდეს. მო-
ვა ყანყრატოზე წიკურტს დაიკრამენ ხოლმე. ვი-
თამაო და უღვინობით ვინოცებითო.

მეორე. ოჰ ეგ სამგლეები!

პირველი. ეგ კიდენ რაა ძმაო. მივედი იმ
ეშმაკ გამწყრალ საეკტრო პოლიციაში, ვიდაც
არღუთინცქიაო და შევთხოვე: გამაყიდინე ეგ სა-
ოხრე ღვინო ან ბაქებში ან მოედანზე მეტი.

კარგია ან ხარებ შებმული ურემი...
ისეირნეო, გამოხსნა არ შეიძლებაო. ავღქი და
მეც ოთხი უჩაშტკა მოვატარე ამ ერთ ბოკა
ღვინოს და ჯერაც ნახევარი არ გამიყიდა.

მეორე. კაცო მერმე და გოროდის უპრავლე-
ნიაში ვერ მიდი?

პირმ. ჰაი ჰაი რომ მივედი და აშენოს ღმერ-
თმა, მიტხრეს: წადი ძმაო ივატრე არხენათო.
ახლა თუ იმ ქერა გოროდოვებს გადურჩი ხარ-
ჯებში პირნათლათ გამოვალ იმ ახალ პროტიგო-
მელნიც ტარშინასთან.

მეორე. რაღას გამოხვალ ძმაო. რაც რომ
იყო შინ ყველაფერი წაიდეს; ქვაბი არ დაუტო-
ვებიათ და ლოგინი.

პირმ. კიდენ კარგია ცემას გადავჩი. მშვი-
დობით.

(მოდის მესამე გლეხი)

მესამე. თედო, თედო! მოიცა ბიკო!

პირველი. რა იყო კაცო?

მესამე. შენი ბოკა ღვინო რომ გქონდა ბა-
კებში ოჯოლორდენმა და ეგრა გოროდოვომ და-
გიბეჭდა. გაყიდვაც აგვიკრძალეს, მოწმობაც წა-
იდეს.

მეორე. აი ახლა აშენდა ჩვენი ოჯახი,
ჩაქუჩი.

მიკიტნები

ვაი-ვაგლახითა სძლებს
ვინც რომ შეჩვეულია,
თორემ ჩვენი ხელობა
ღვთისაგან წყეულია!

უყურებ რომ ჰკვიანათ
შემოვიდა მუშტარი,
რა მოეკიდა ღვინო,
ითამაშა „მუშტარი!“

ის მაგინებს ვისგანაც
არაფერი მწყენია!
მოდის და აიტანე,
განა მოსათმენია?!

ხელავ, თავზე გადგება,
ვილაცა დეკადენტი,
რომ გაიგებ ყოვლია,
„გოროცკოი აგენტი,“

ლუკმა მწარდება პირში,
თავზე მესხმება რეტი,
ფულებს რაში თხოულობს?
უსინდოსობა მეტი?!

ეს „ნალოგი“ და ესეც—
„სერენი აქციზისო!“
ვეტყვი რასმე, იძახის:
„ჩვენც გალავა გვიზისო!“

კაცო, თუ გალავა
ქვეყნის საქმეს კისრულობს,
რატომ სწორეთ არ ფიქრობს,
რატომ არა კითხულობს

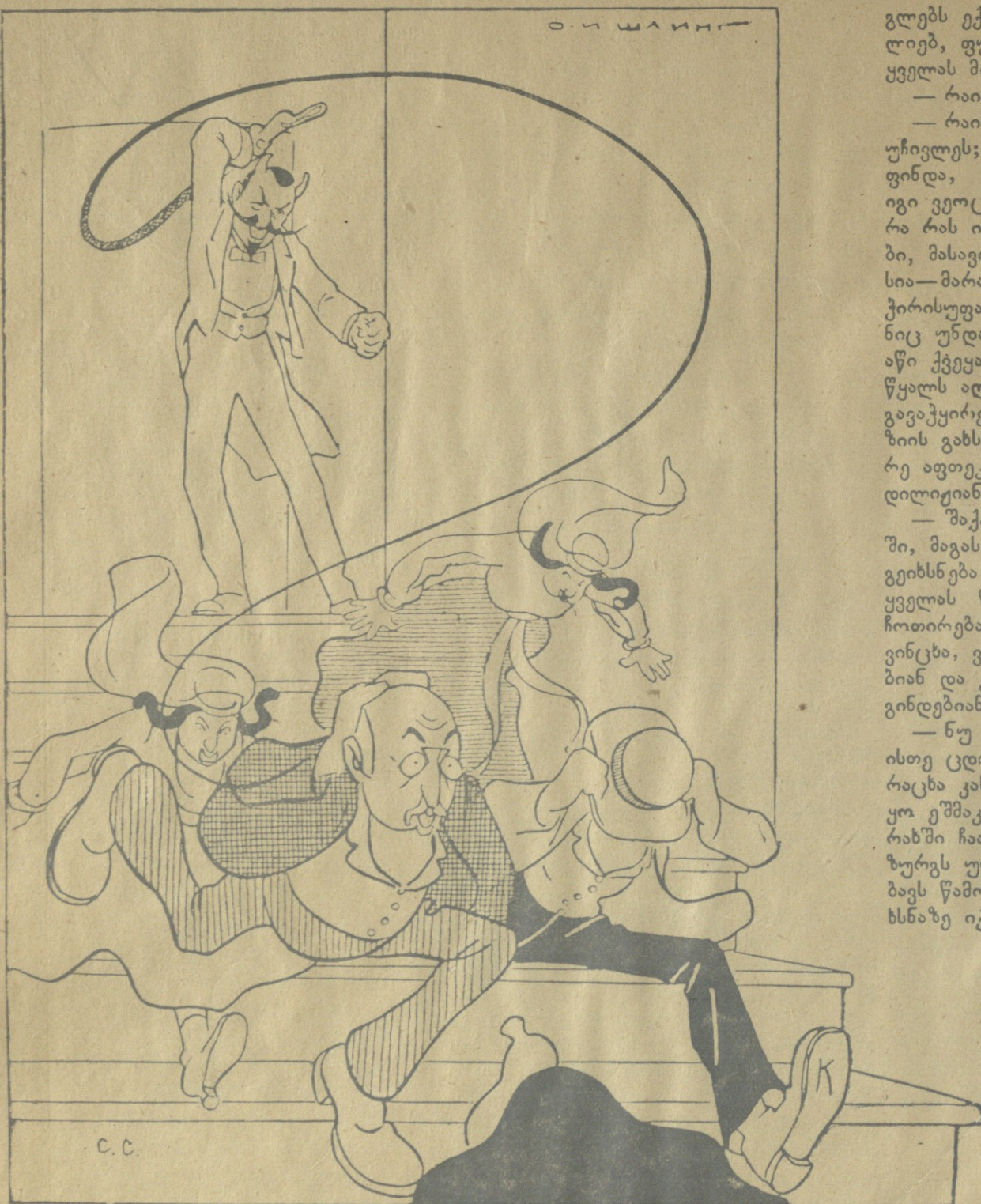
საიდან შევიტანოთ,
ამოდენა ფულები?
ბარემ მოვიდეს რაღა,
ამოგვართოს სულები!

მოჯამაგირეები...
დავიმოკლებ ენასა!
სათქმელი თუ ბევრია,
ვერიდები წყენასა!*)

მ. ლელაშვილი.

*) ეშმაკის მათრახისა
ზურგზედა გარბენასა.
ეშმაკი.

О. Ч. ШАНН

C. C.

მოსალოდნელი სცენა ქართულ თეატრში.

თქვენ, ტაძარი ხელოვნების, სამიკიტნოთ გარდაჰქენით! და გაძარცვეთ ჩვენი სცენა შურიტა და მწარე ენით.

გურული სცენა.

— რა იყო ნიკოიავ წუხელის წინ ღამით რაცხა სინათლე რომ იყო ოზურგეთისკენ? კირილოვი ხომ არ მოსულა ისთველე თავის ჯარით?
 — არა ძმავე კირილოვი კი არ მოსულა, მირა მისმა დატოვებულმა რეკვმა დაასწრო ლამპრობას და ქვე გადაანათა მისი საკუთარი ქუხნა ჩვენმა ნიკოკიმ.
 — რეიზა ქნა ნეტაი თუ იცი, დასტარბული ქონდა თუ კლექიანი ეწვა შით?

— რა ვიცი რა იყო? თუ გინდა ვიციოდე ქე მეშინია; თქმის ისე აგი კი იყო რომ მორე დღეს ჩამევიდა თვითან ლუბერნატორი—თურმე ნიკოკიმ მოახსენა ჩემი დიდი ოდა დამიწვეს, ქალბაღანის გამოწვაც უნდოდენო, მემტერებიანო, მირა ქე ჩუუვარდა ნიკოკის კობში ნაცარში.—ასე ჩივიან: თვითონ მას აძლევენ პასუდშიო.
 — ნეტაი რეიზა ქნა იმ დასტურ დასაწვავ-დასადაგავმა, საკუთარი სახლი რაფერ გეიმეტა დასაწვავათ?
 — დამეთხოვე ჩემი ძამიეი ნუ მალაპარაკებ, თვარა თუ რამე მინახეს დასაწვავი მეც არ დამზოგავენ. იმიზა დაწვა თურმე, რომ ამით უნდოდა მისი წამხთარი საქმის გამობრუნება. იფიქრა ოზრუ-

გლებს ექვსი ათას მანათს განაწილებს, ფულსაც ევიღებ და ანთ მერყვევლას მოწმობიდან გამოვყრიო.
 — რაის მოწმობიდან კაცო რას ჩივი?
 — რაის მოწმობიდან და უჩივლეს ძიავ უჩივლეს; ადულდა ძველი ცოდვა, აფოფინდა, ჩვენ რომ კაცი ვყოფილიყავით იგი ვეოც ამდენხანს იბლყუნებდა, მირა რას იქ, ნიკოკი ერთია, ნიკოკისტები, მასავით თავსლოფ დისხმულეები ათასია—მირა ნუ გეშინია ადრე ატეხილი, ჰირისუფალი ადრე გადიგლოვს. რამდენიც უნდა ექვილოჩონ რედაქციონერებმა აწი ქვეყანას უკან ველარ მუაბრუნებენ, წყალს აღმა ვერ წეიყვანებენ. ჩვენც ქვევაჰყირეთ თვალი. ახლა აგერ გიმნაზიის გახსნას ვაპირებთ ოზურგეთში, მორე აფთეკაც გვექნება, რაცხა უცხენო დილითიანია იგიც იარს.
 — შაქარი შენ პირს—გენაცვალე ყიავში, მაგას რა ჯობია კაი კლასი თუ გეიხსნება თელი გურია შეგეწვეით, ყველას წავგადგება მირა რაცხა მეჩოთირება, სინათლეს ბევრი მტერი ყავს ვინცხა, ვინცხა რავაც შევიტყვე დაძვრებიან და ქადაგებენ არ გაბრიყვდეთ არ გინდებიან გიმნაზია, დეილუპებითო.
 — ნუ გეშინია, ჩვენი ახალი უპრავა ისთე ცდილობს, უსათუოთ კი გააკეთებს რაცხა ვას, იგინი რა საშიშია თუ შეიტყო ეშმაკმა იგინს ყველას ეშმაკის მათრახში ჩაკარტიჩკებს და მათრახის ცემით ზურგს უუქრელებს. დივეთხოვოთ ამ აშბავს წამოი კრებაზე დღეს გიმნაზიის გახსნაზე იქნება ლაპარაკი და ერთი დერი სიტყვაი შენც შეაწიე.
 ლევანაი.

ღუმისკენ!

(იხ. სურათი 1-ლ გვერდზე).

კარლო ჩხეიძე და გეგეჰკორი, პურიშკევიჩის რომ მოსპონ კორი (შესახებ სეავთა ღმობიერების და ყვავ-ყორანთა გონიერების, შესახებ მათი კეთილ-სულობის და წითელ ქურქით გამოსულობის, თუნდაც შესახებ მცირე ერების მათგან მინაძღვენ ბედნიერების) ღუმისკენ მძიმეთ, ტაქკას დატვირთულს მიაგორებენ თითო თითველს. მძიმეა ტვირთი... მოხრილან წელში! (ბევრნი წაიქცენ ამგვარს უღელში! მაგრამ არ დრკება იმათი გული ქირში განაწროთბ-გამოჩარხული! მიდიან მედგრულ შეუდრეკელათ, (ვით წინა პარნი ვილოდენ ძველათ) ჯარა.

ქართული მოღვაწეები.

პატივცემულო მკითხველნო!

დარწმუნებული ვარ, თქვენ სულაც არ შეეძინათ ჩვენს მდგომარეობაში და ნაწარმოებთა დაფასების დროს ერთობ ცალმხრივად მსჯელობთ. ავიღოთ თუნდა დღევანდელი ტემა ჩვენი საუბრისა ბ-ნი ართმელაძე. ის თითონ უწოდებს თავის თავს „ქია ლუასა“ და „ფუსუნსალას.“ ახლა შიშობით თქვენ და გამოიკვლიეთ ჯეროვანათ ცხოვრება-მოღვაწეობა ყოველთა ქია-ლუათა და ფუსუნსალათა. დამიჯერებთ ეს ძნელი საქმეა და თუ არ დამიჯერებთ უმორჩილესად ვთხოვთ წაიკითხოთ ის საპრემიო სიბეჩავე ადამიანის გონებისა, რომელსაც „სოფლელ-ხალხთან საუბარი“ ეწოდება და რომელიც ტიპიური ნაწარმოებია ტ. ართმელაძის ფუსუნსალური აზროვნებისა. დარწმუნებული ვარ არცერთი გონიერი ადამიანი თავს არ შეიწუხებს იმ ბოდვათა კითხვით, რაცა ართმელაძეს ენაზე მოსდგომია, ხოლო „ცოდნის“ მალაზიას გამოუცია და შეკი ვალდებულ-ძულეებული ვარ, როგორც ისტორიკოსი, ვიქვემ ამ ქია-ლუათა გონიერების ნაგავში... გეცოდებოდეთ მაინც ჩემო მკითხველებო!

ბავშობის ხანა. ტ. ართმელაძე სოფ. ნიგოთის მცხოვრებია. ის დაიბადა მამის ოჯახში არა უგვიანეს მეცხრამეტე საუკუნისა. პირველი სწავლა ოზურგეთის საშოქ. სასწ. მიიღო. ზებირ-გადმოცემა ამბობს, რომ ბავშობის დროს ის გაცილებით ნიჭიერი იყო, ვიდრე დღეს არისო და ამ სასიამოვნო გადმოცემით ერთხელ კიდევ საბუღბება მეცნიერი დარვინის სვიმონ მკედლიძისაგან მოძულეებული თეორია, შესახებ ადამიანთა მოდგმის წარმოშობისა.

ხალდათობა. იუნკერთა სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ ბ-ნი ტიტე სამხედრო სამსახურში ჩაეწერა. იმყოფებოდა ქ. სარიკამიშში „ციხგაუზის“ გამგეთ (ე. ი. ეპარა შინელები). ამხანაგებში იცნობდნენ მას, როგორც ენა ტკბილსა და გულჩახვეულ ადამიანს, რომელსაც ძლიერ უყვარდა პრტყელ-პრტყელი სიტყვები ლაპარაკის დროს და ვიწრო სორო დასამალავათ.

1907 წელს ის „აფსტავკაში“ გამოვიდა ავთმყოფობის*) მიზეზით და საბოლოოდ ჩაესახლა ს. ნიგოთში. აგრეთვე დაენიშნა 25 ქანქარი პენსია.

ტიტე მწერალი. ლიტერატურულ „ფუსუნსალობას“ ანუ „ქია-ლუობას“ ტიტემ

სოფლის „ფუსუნსალა“ ანუ „ქია-ლუა“ ტიტე ართმელაძე.

ადრევე მიჰყო ხელი და თავისი უმთავრესი კბილები „დასელებთან“ ბრძოლას შეამტვრია. ტ. ართმელაძე ამგვარათ წინამორბედი იყო ცნობილი ხეობელისა, ერგნელისა, კ. თუმანოვის იასე მეზუხლასი და სხვა რეაქციონური ქია-ლუებისა და თუ ეს საზოგადოებამ ჯერაც არ იცის ჩემი მოვალეობაა გავაცნო მათ ეს მხარე ტიტეს მოღვაწეობისა.

ტიტე რეფორმატორი. აი რასა სწერს ართმელაძე თავისს უშესანიშნავეს სისულელეში.

„ჩვენისთანა ფუსუნსალებმა განვიზრახეთ წვირლმან ჩვეულებათა შემუსვრა.“ სახელდობრ: „შემუსვრა 1) საკურთხისა 2) საეტლასი 3) წირვისა და საწინდროს შემოვლების! 4) აღთქმისა! 5) წაბურვიანი ტირილისა; მილოცვიანი ქორწილისა და სხ.“

ამით, როგორც თითონ პუბლიცისტ ფუსანსულა ამბობს, ის სოციალიზმს ამყარებდა და ვინ იცის, იქნებ მართლაც დაემყარებია სოციალიზმი ჩვენს ქია-ლუა „ფედერატიულ-ავტონომისტს“ მაგრამ საუბედუროდ გაუჩნდნენ დასელები და ყველაფერი ჩაუშალეს. აი რას მოგვითხრობს თვით ტიტე:

„სწორეთ იმ დროს, როცა სოფლათ ნელ-ნელა გავგვყავდა ის აზრი, რომ ღარიბ-ღატაკი გლეხისაგან ღმერთი არ საკიროებს ძროხა და ცხვარის შეწირვას მეთქი, ჩამობრძანდა ერთი

თფილისის ქუჩაზე სწავლა დამთავრებული და დიდ-მარხვაში, თავთ წითელ პარასკევს შეაწვევინა გოჭი და მიირთვა*). სოფლელნი, გლეხები, აზნაურები და სამღვდლოება ბრახმა მოიცო და მუშის საქციელისაგან გამოწვეული მრისხანება ნასწავლ კაცებს და გვატყდა თავზე“.

აქედან ცხადია: მუშას (დასელებს) რომ შემწვარი გოჭი არ შეეკამა ქვეყნის საქმე სულ სხვა გვართ წავიდოდა, მაგრამ მუშები განა რასმე დაგიდევნენ? აი მეორე მაგალითიც:

„როცა ექვს სოფელში საბოლოოდ უნდა გადაწყვეტილიყო წაბურვიანი ტირილის ხვე-ბედი, ერთ ქალაქში ქირაზედ მყოფ ვაჟბატონის ჩაგონებით, ორმა სოფლელმა ახალგაზდებმა უთხრეს მეზობელს, რომ ღმერთი თურმე არა ყოფილაო... რასაც შედეგათ ის მოჰყვა, რომ ეს ორი ყმაწვილი ხალხმა ვერც წოდებულ „პრიგოვორში“ ჩაავდო და მეორეთ, წაბურვიანი ტირილის შეგახებ ყრილობა აღარ შესდგა. საქმე ამითაც არ გათავდა: ჩვენს წინანდელ გაპირება-დარიგებას ხალხმა ახლა ასეთი კული მოაბა: ართ—ძე ვვიპირდება: როცა ვინმე მოგიკედეს ოჯახში, მოაბი ფეხზედ ღრეჭი და ისე გადაათრიე სასაფლაოზეო!.. არც ღმერთი, არც მღვდელი, არც სახარებაო და სხვ...“

რაც უნდა ნიჭიერი იყოს ადამიანი თუ ასე შეუშლიან ხელს მუშები, აბა საიდან მოახერხებს სოციალიზმის დამყარებას და ხელის შეშლა ერთი და ორი ხომ არ ყოფილა? აი მესამეც:

„ქალაქში მზარეულათ მყოფი ვაჟბატონი ჩამობრძანდა სოფელში და რომ თავი ყველაზედ უფრო მცოდნეთ გამოეჩინა, უქმე დღეს დაუწყა ბოსტანს თონხა. რასაც შედეგათ ერთი ფრიალ სასარგებლო მასწავლებლის-სოფლისგან გაძევება მოჰყვა!.. მიზეზი?—მიზეზი ის იყო, რომ იმან, აღდგომა დღეს, თავისი ხელით გაშენებულ ბოსტანში, სეირნობის დროს, ერთი ძირი ტყის ბალახი შეამჩნია უალაგო-ალაგას და თავის ხელით მოსთხარა!..“

ძლიერ შემცდარი იქნება მკიახველი თუ იფიქრებს, თითქო ამით თავდებოდეს ტიტე ფუსუნსალას უმეყარ შემოქმედობა. როგორც ზღვაში ქვიშა არ დაითვლება ისე ტიტეს ცხოვრებაში ქარაფშუტობანი. მაგრამ უმჯობესია ახლა მის პრაქტიკულ ფუსუნსალობაზე ვილაპარაკოთ.

„სოფლის მუშათა კავშირი“ სოფლად მობრუნებულმა ტიტემ შეადგინა კავშირი „სოფლის მუშათა,“ სადაც მოიწვია ქია-ლუანი სრულიად ნიგოთისა იყიდეს გუთნები, უღლები, კებები და შეუღდენ სოფლის აშენებას, მაგრამ არა თუ ახლის აშენება, ძველიც დაენგრათ. შესკამეს რაც შესაქმელი გაიჩნდათ და კავშირიც დაიშალა.

დასკვნა. სრულიად დაიმედებული, რომ თქვენ უკვე იცნობთ ბ-ნ ტიტე ართმელაძე, როგორც ტიპიურ სოფლის ფუსუნსალას ანუ ქია-ლუას მე ვსდებ კალამს. დღეს ის ბედნიერათ ცხოვრობს ნიგოთში და თავისუფალ დროს თავის საკუთარ ნაწარმოებთა კითხვაში ატარებს.

ისტორიკოსი.

*) ოჰ საშინელებავე! ეშმაკი.

*) ალბათ ბონებრივის ეშმაკი.

მესტვილი

სოფელში ვარ, ქალაქურად ვერ ვიშოვნე სტვირი, გულა, მაგრამ როგორც გამეწყობა მოვიწოდებ რა თქმა უნდა.

საყველივროთ მოვიმზადე მეზაზანდრეს რაც კი უნდა და ჩავბერავ ნელა, ნელა თუ ლექსი არ გამიხუნდა

ჩალამ კალმის გავაკეთე მე პატარა სალამური თუმც არ არის ძლიერ კარგი ხმა მაინც აქვს სალამური

ნიგოითელ ფედერალებს ლექსი მინდა უთხრა ძმური, ნათელში გამოვიტანო მათი საქმე „საქებური.“

ჯერ „ბელადი“ აზავერი*) პირველად გვყავს შესაქები, პირადობას ვერიდებით ფსევდონიმებს შევებები.

„გურულია ყანის მუშა“ თუმც არ ვიცით მისი ხნული... „მართლის“ მთქმელსაც ხშირად ირ-ქმევს

თუმცა უყვარს უფრო ტყული.

(ჩინაოში მსახურებდა იყო დიდად მიღებული და მუნითგან ნაიმასქნი ქვიანშია გაყიდული.)

წიგნაკებიც ბევრი წერა „მეურნე“ და „კრიტიკული“ და ერთი „წრეც“ გააკეთა ფედერალთ წოდებული.

„ყანის მუშათა კავშირი“ ქვიანში ყავს არსებული შექმნილი იარაღით პადვალი აქვს გამსებული

*) სამხედრო პირს ნიშნავს.

(თუმცა ეხლა იმ „კავშირში“ მარტო ძმა ყავს დარჩენილი)

ყანის ბიჭებს წერილს სწერდა ქუთათურსა „შრომაშია“ მაგრამ იქაც, როგორც სხვაგან კოეზი დარჩა ნაცარშია.

„ნიშადურშიც“ ჩავბარვა აგი ტყუილების გულა და მას შემდეგ როგორც ვიცით „სავაქრო გზას“ მოუბრუნდა.

(მაგრამ არა ეშველა რა კავშირი არ გამობრუნდა მერე ნიშადურიშვილში ღურმიშხნობას მოუბრუნდა.)

„ცილინდრიან“ შავგრემანი ეს ვინ არის? თედო ალა! ერევნიდან „მოტანილი“ მანაც ბევრი გაასალა.

მო, მაკარიც მოვიხსენოთ მოვსცხოთ, ენა ტანიასა ნიგოითელ ტელეგრაფისტს გაზეთების პარიასა, და გუნიას კორესპოდენტს ღურმიშხნულის წერიასა (თუ გინდ ამით დაგვემღეროს თავი არტყას კერიასა).

ეხლა შევსწყვეტ თორემ პაწა დეიჩუტა ჩემი გულა და პატარა სალამურიც მეტი შრომით გაორგულდა.

—ელი.

საქათრო სისმაჩი

ოპტომბრისტი.

(რუსულიდან)

მიიღო „ოპტომბრისტი“ მსუბუქი ვახშამი: ერთი პატარა გოჭი, გირვანქა ორგული ხრენითა და მიწვა მისაძინებლათ!..

დაწვა ოპტომბრისტი მაგრამ ძილი არ მოდის... მოაგონდა მას მთელი მისი უაზრო წარსული; გაახსენდა თავისი ჩლუნგი, ათასგვარი წვრილმანებთა და სიცრუე-თვალთმაქცობით აღსავსე ცხოვრება, რომელიც ბავშვობიდანვე თან სდევდა და რომელმაც ამ უკანასკნელ გათახსირებამდე, „ოპტომბრისტობამდე“ ჩამოაქვეითა მისი არსებობა... გაახსენდა ყოველივე ესა და კინაღამ დაიცრულა მისი მსუქანი ღიღაბი.

მაგრამ საიდანაც იყო სწორეთ ამ დროს გაჩნდა გლეხი... გარუჯული, ხმელ-ხმელი და ტალახიანი. წაავლო ოპტომბრისტს ყურში დაკორძილი ხელები და უთხრა:

— წავიდეთ შე საძაგელო!.

და წაათრია შიშისაგან გულ შეღონებული ოპტომბრისტი.

მოექცა თუ არა სოფელში, უწინარეს ყოვლისა ოპტომბრისტმა გადასწყვიტა გლეხ-კაცთა მწარე ცხოვრების შემსუბუქება. მწრაფლ მოაგრავა რამდენიმე ჩავლეჯილი გლეხი და გამართა მათთან მამაშვილური საუბარი.

— აბა, ყმაწვილებო, აბა მოთხარით პიტნას თესავთ თქვენ? გიცდიათ პიტნის დათესვა?

— პიტნა აბა რა ჩვენი საქმეა ბატონო!

— ო-ჰ-ო! აი საქმე რაშია! საჭირთა ბნელ ხალხში ცოდნა, კულტურა და სხვა რამეებიც შემოვიდეს, სხვაფრივ არ ეშველება. მაშ აი დასთესეთ პიტნა!

ოპტომბრისტმა ჩაიყო ჯიბეში ხელი, დიდის გაჭივრებით მოახა რამდენიმე პიტნის კამფეტი, რომელსაც სიმთვრალის შემდეგ მადის გასაწმენდათ პირში იღებდა ხოლმე და გლეხებს გადასცა სათესლეთ.

— აი თქვენ. დასთესეთ, პოეტის თქმისა არ იყოს, კეთილი, გონიერი და საუკუნო პიტნა!

დასთესეს გლეხებმა პიტნის კამფეტები! წელიწადი მოსავლიანი დარჩა და ნორჩი ბუჩქნარები პიტნისა კამფეტის კოლოფებით დაიყურსა.

მაგრამ კეთილი გული ოპტომბრისტისა კვალათ გლეხთა თანაგრძობით იწოდა.

ფოთი. ვერ წარმომიდგენია, ბ. ეშმაკო, თუ რა ამბები ხდება ამ დასაშვავებელ ფოთში. დღე არ გავა ისე, რომ „ვირების აბანოში“ *) ათი-ხუთმეტი მაინც არ მიიწვიონ.—რისთვისაო იკითხავ ალბათ. იმიტომ, რომ საჩინოს 25 წლის „იუბილეი“ აღსრულებულა ამ 1909 წ. და ფოთის პატივცემულ საზოგადოებას არავითარი ყურადღება არ მიუქცევია ასეთ დიადი მოღვაწის მოღვაწეობისათვის და ახლა კი იძულებული გამხდარა საზოგადოება თვითონ მიპატიჟოს და რიგიანათაც გაუმასპინძლდეს.

არც ჩინოვნიკი ცალხელაძე ჩამორჩება საჩინოს! ამბობენ, „ეს საჩინომ გამოზარდა და ასრე მშვენივრათაც დაახელოვნაო“. ქალაქში ხშირათ წააწყდებით მაგათადმი მიმართულ ორ სამ სიყვარულის კუბლეტს:

„მეიმასქნე“ პოლიციის ხეტიალობს დღე და ღამე თუ წაგაწყდა იგი სადმე და ქანქარით არ აამე, მაშინ ვერვინ ვერ გიშველის თუნდა გახლდეს თან ეშმაკი! გვიკვირს, როგორ „გამძლეგმირდა“ ეს ხალ-ცელა ეს გლახაკი!-ო.

„Удивительно“ როგორ დაუშინებია ამ კაცს ფოთელები.—თითქმის ეშმაკიც კი ვერას გახდება მისთანაო. მე მგონია, ბ. ეშმაკო, რომ, არ მოითმენთ ასეთ შეურაცყოფას და გაუმასპინძლდებით.

საჩინოს კი აყულ სხვა ხმით ამკობენ ფოთელები. ალბათ მას მეტი ღვაწლი მიუძღვის:

„ტანათ ალვის-ხე საჩინოს თუმც გაერია ქალარა,

*) სახელწოდება პატრონისაგან წარმოსდგება.

— რა ვქნა, რით დავხმარო კიდეც ამ საცოდავებს?., დაიბარა და ემუსაიფა.

— გამიგონეთ, ყმაწვილებო! აბა. მითხარით მატყლი, გაპენტილი მატყლი დაგითვისიათ? გლეხებს მწარეთ ჩაეცინათ.

— მატყლის დათესვას აბა ჩვენ გვასწავლიდა. ოპტომბრისტმა თავისუფლათ ამოისუნთქა! გა-

მოიძრო ყურიდან ბამბასავით თეთრი და რბილი მატყლი, გადასცა გლეხს და მედიდურათ უბრძანა:

— აი წაიდეთ, დასთესეთ ეს მატყლი და მადლობას გეტყვის თქვენ მაღლიერი რუსის ხალხი.

მატყლი მოვიდა, მაგრამ რა მატყლი მოვიდა!! მინდვრები ერთიან გადათეთრდა და რბილი მატყლით შეიბუღრა.

შემდეგ ამისა ოპტომბრისტის გულ-უხვობამ უმეტეს გაზალა ფრთები. მთელი სათუთუნე ხელებზე გადმოურეკა და სათესლეთ გაატანა, არ დაიშურა და ძვირფასი ფოლაქებიც გლეხთა კეთილ-დღეობას შესწირა სათესლეთ, თუმცა ამ მსხვერპლის შემდეგ შარვალს ხელით და იჭერდა.

სამაგიეროთ განიხარებდა გული მისი.

ოპტომბრისტს ერთი ქოლგაც ჰქონდა. მეტათ

მაგრამ კვლავ „მეიმასქურათ“
სტვენს ფოთში მისი ნაღარა.
არავის ინდობს ამ ქვეყნათ
არც მტერს და არცა მოყვარეს
ვისაცა ღამე შეხვდება
„ვირის აბანოს“ აბარებს!..

არა შედრკება ქალარა,
კვლავა დაატკობს აქ არეს.
და მისი მოქმედებითა
მრავალსაც დასამარებს-ო...

ამ უკანასკნელს გთხოვ თვითონ ეშმა-
კო უქნათ განმარტება, თორემ ერთს რო
გადაურჩე, მეორეს ბრწყალებს მაინც ვე-
ლარ ავცოთები.

წა ფოთიანცი.

ხონი. საკვირველი ვაჟებია
ხონის ვაჭრუკანებო:
ყველას უყვარს ღვინო, კარტი,
კამათელი, ქალებო.

თვატრიც სულს ურჩევნიათ,
თანაც ბიბლიოთეკაო,
ფულებს ბყირივით აყრიან,
ვინ შეედრებით ნეტაო?

ამ ბოლოს კუდსაც აბზევენ:
მოყავთ ავტომობილიო,
რკინის გზასაც გამოუყვანთ
ივანიკა ძმობილიო.

„გოროდობასაც“ უშოვის
თავის სააბეკუნოსო;
(რასაც ვამბობ მართალია
ქორები არ გეგონოსო!)

ცხენის წყალზე ხილსაც გადებს,
ვინ დაუდგება წინაო?..
(პროექტების უკეთ მწერი
ღმერთმაც კი შეარცხვინაო).

(საქალებო გიმნაზიას
აავსებს „უჩიტლებითაო“
რა ფუყოთ თუ სწავლის საქმე
წელს მიდიოდა კლებითო!

მაგივრათ ქანქარს იღებდა
უკლებლად „ჩვენი მათეო“
(იქნება არც ხელს აკლებდა
ივანეს ჯიბე, ფართეო?!!)
ეშმაკუნა.

დ. ონი. (რაქა) აქ ხმა გავრცელდა:
სათათბიროში პურიშკვევის შეკითხვა შე-
უტანია იმის შესახებ, თუ „ვისაც მეტი
ლანძღვა-გინება შეუძლია რამდენიმე „სპა-
სობია“ დაუნიშნოთო“. ონი იმედი აქვთ
პურიშკვევის „სპასობია“ პირველათ ივანე
ჯანუაშვილს დაენიშნებო!

— ამ მოკლე დროში ხდება საჯარო
ვაჭრობა: ონის კლუბის პატრონი ან.
ჩალოძე, გაპყიდის წასული წლის ნათა-
მაშევ ბანქოს, რომელიც დაახლოვებით
სამიოდ ურმი გამოვა.

— აკაკის იუბილეს მეორე დღეს ონე-
ლი ვაჭრები ერთმანეთს ეკითხებოდნენ:
ეს აკაკი ნეტა ვიცოდეთ ატუკატია თუ
ინჯინერიო.

— ამბათაც არ გავგონილა რაც ონი
ინტელიგენტი ყოფილან. აკაკის იუბი-
ლეზე ონელებმა 40 რეფერატი წაიკით-
ხეს აკაკის პოეზიაზე და 60 სიტყვა წარ-
მოსთქვეს.

იქიდანვე.

სწავლა ცოდნით დარჩენილი
ისე არვინ იყოს მგონი,
როგორც არი ჩვენი დაბა—
რაქის ცენტრი, დიდი ონი.

ორ-კლასიან სასწავლებლით
არის ონი კმაყოფილი,
ფკეთისის დაარსება
მათთვის ალის უცხო ხილი.

ძლივს ძლივობით დაარსეს
ონი ერთი სამკითხველო,
უსადსრობით სულსა დაფავს,
გაიტანეს ვითომც ლელო.

ჟურნალი და გაზეთები
სტოლზე ყრია დაუქრელი,
სჩანს რომ იმათ წასაკითხათ
ველარავინ ახლო ხელი.

ონში ბლომათ ბრძანდებიან
აზნაური და ვაჭარი,
არვინ ეძებს ჟურნალ-გაზეთს,
თუ ჯიბეში აქვთ ქანქარი.

მაშინათვე კლუბში წავლენ
იძახიან ფრავ, ბაქარა,
საქმიანი და უსაქმო
კარტს თამაშობს წარა-მარა.

ზოგჯერ კლუბსაც გვერდს უვლიან
ჩაჯდებიან ტიკებს შუა,
მანამდი სმენ ტკბილ ნუნუას
სანამ დაელევით ქკუა.

ასეთია ონის საქმე,
ასეთია აქ გართობა!..
კარტი, ტიკი, გამოთრობა,
უცენზურო კამათობა.

შხამი.

სადგური მუხიანი. „მოკრივეთა“ ჯგუ-
ფმა მოწოდება გამოუშვა, რომლითაც
სთხოვენ ყველას დროზე ჯგუფში ჩა-
წერას, რომ შეერთებული ძალით მოს-
პონ ვილაც ლაწირაკებისაგან მოგონილი
კულტურული დაწესებულებანი. ამის თა-
ობაზე დიდი დებატები იმარაება.

ს. ფაცხა-ნაყანევი. გამოიწერეს ავ-
ტომობილები, რომელთაც ეპირებიან სა-
დგურ მუხიანის წადებას და შუაგულ
იარმუკაში დადგმას.

ს. ქვიტირი. მუხიანს ბოიკოტი გამოუ-
ცხადეს, რომელიც ძალაში დარჩება სა-
ნამ იქ იარსებებს რამე კულტურული და-
წესებულება.

ს. ოფშქვითი. ბანკის სარევიზიო კო-
მისია პანდურის ცემით გამოარეკეს ოთა-

ქმნელობდა მას ქოლგის განშორება, მაგრამ
მოვალეობა რომ პირველი საქმეა.

გაიმეტა ქოლგაც!
— გამიგონეთ, ყმაწვილებო! აი წაიღეთ ქოლ-
გა, დასთესეთ. ჩამოშორდით მაცდურებს უსაქმე-
რებს, ნუ უჯერით იმათ ლაპარაკს. შრომა, ეს
ქველმოქმედებაა! დასთესეთ ქოლგები!

— მაწა აღარა გვაქვს ბატონო, გამოტყდენ
გლეხები. უკანასკნელ ნაკვეთზე დოლაქები დაე-
ყესეთ.

ოქტომბრისტმა წარბი შეიკრა.
— აი, ბუნტიც დაიწყეს!.. მითხარით თითოს
ამდენი გაქვთ მიწა?
— ორ-ორი დესეტინა ბატონო, მხოლოდ ორ-
ბი.

მძიმეთ დაუფიქრდა ოქტომბრისტი ამ კითხვას,
ამეთუ გულითა სურდა გლეხების დახმარება.

— თქვენ ამბობთ ორ-ორი დესეტინაო, მაგრამ
ერთი ამისენით ეს რამდენი ფუთი მიწა იქნება?
გლეხებმა, როგორც შეეძლოთ, აუხსნეს, რომ
წას ფუთობით კი არა სივრცით ზომავენ.

— რას ამბობ კაცო! ერთი შეხედეთ ეგ რა
ხერხებული კაცები ყოფილხართ, აი მოგონებაც
ასა ჰქვიან! რამდენი საქენია დესიატინაში?
— 2400.

— ოჰოო! ეს თითქმის ხუთი ვერსის სიგრძეა
და თუ თითო გლეხს ორ-ორი დესიატინაც აქვს,
მაშინ ხომ ათი ვერსი გამოვა და ნუთუ ესეც
ცოტაა?!

ოქტომბრისტი განზისხდა.
— გრცხვენოაეთ, ყმაწვილებო, გრცხვენოდეთ!
თქვენ აღბათ მუდამ ლოთობასა და უსაქმობაში
ატარებთ დროს. გრცხვენოდეთ გრცხვენოდეთ!..

დარცხვენილმა გლეხებმა კვლავ მოიკრიბეს
ძალ ღონე და განუმარტეს ოქტომბრისტს საქმის
ნამდვილი ვითარება.

— აჰააა! მაშ ეგრე ანგარიში არ შეიძლება?
კარგი.. ძალიან კარგი! მე მოვიფიქრებ...
და მართლაც მოიგონა ოქტომბრისტმა გენია-
ლური პასუხი.

— თქვენმეტ-თქვენმეტი დესიატინა თითოე-
ულს ხომ გეყოფათ?

გლეხებმა თვალები დააქყიტეს.

— თავზე საყრელათ ჩვენო იქედო!

— ძალიან კარგი! მაშასადამე დღეიდან თქვენ
უნდა იანგარიშოთ დესიატინაში არა 2400 ოთხ-
კუთხი საქენი, არამედ მხოლოდ 300. ამგვართ
ორი დესიატინის მაგივრათ თქვენმეტი გაგიხ-
დებათ.

აღტაცებული გლეხები ოქტომბრისტს მუხ-
ლებზე მოეხვიენენ.

— გმადლობთ ჩვენო მფარველო, ჩვენო კეთი-
ლის მყოფელო.

გადასტრა რა მწვავე საკითხი მიწისა, ოქტომ-
ბრისტმა თავისუფლად ამოისუნთქა.

თავისი სასახლის ფანჯრიდან ის ხშირათ ხე-
დავდა სოფელთა ქალებსა და კაცებს, რომელ-
ნიც სუფთა და ძვირფას სამოსელში მორთულ
მოკაზმულნი, ხელი ხელ გაყრილნი სეირნობდენ
ძვირფასი ქოლგების ჩრდილოში, მამაკაცები მე-
დიდურათ ეწეოდენ ძვირფას სიგარებს, ხოლო
მანდილოსნები პიტნის კამფეტებით პირს იტკბა-
რუნებდენ.

ძილის დროს ოქტომბრისტს პირიდან ნერწ-
ყვის ნაკადული გადმოსდიოდა და საამური ღი-
მილი სახეს უბრწყინებდა.

— აეთრიე შე ქაჩალო ბებრუნანა! ალერსია-
ნათ გაადვიდა ის საყვარელმა ცოლმა.

ოქტომბრისტმა მოიწმინდა ნერწყვი, ადგა,
ტანთ ჩაიცვა, შეიკრა ყველა ფოლაქები, ჩაიდო
ყურებში რბილი მატყლი, მოუკიდა პაპიროზს,
ჩაიყარა ჯიბეში პიტნის კამფეტები, გაშალა სა-
წვიმარი ქოლგა და გაემართა თავრიდის სასახ-
ლისაკენ მესამე დუმის კრებაზე დასასწრებლად.

